

Debrecen 1869

67-73. szám

a hie...

53, 54. szám

kiegéből

1869.

30. szám.

Szerda, augusztus 11.

Előfizetési árak:

Helyben

Félévre 6 frt.
Három hónapra 3 ..

Postán küldve:

Félévre 7 frt.
3 hónapra 3 .. 50 kr.

Egyes szám
10 kr.

DEBRECZEN

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

Megjelen hetenként ötször, hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön, szombaton

Előfizetési pénz s minden közlemény Főpiacz Vecsegház földszinén a szerkesztőséghez bérmentve küldendők.

Hirdetési díj:

Négy hasábos petit sorért 5 kr.

Terjedelmes és többszöri hirdetés alkusz szerint

Nyitótér: 15 kr. soronként.

Bélyegdíj: minden bejelentésért külön 30 kr.

Előfizethetni helyben: **Telegdi K. Lajos** és **Csáthy Károly** könyvkereskedésében s a szerkesztőségnél. Egyébütt a postahivatalok utján.

Debreczen, aug. 11.

C) Az ellenzék az 1867-ik évi XII-ik törvényekben foglalt, ugynevezett kiegyenlítés módjával nincs megelégedve, a mint ezt programjában több ízben ki is jelentette.

Azonban alkotmányos párthoz illőleg, azon törvényt is, mig feúáll, tiszteletben kívánja tartani,

De azt hiszszük, hogy azon törvényt épen azok tartoznának első helyen tisztelni, fenntartani és fenntartására ügyelni, kiknek kezdeményezése folytán, és javaslata alapján jött létre ama törvény.

Vagyis a jobboldali párt s az ebből kifejtett miniszterium kötelességei közé tartoznék, hogy azon törvénynek rendeletei végrehajtassanak.

Ama törvény 8-dik § azt rendeli: hogy a birodalom diplomatikai és kereskedelmi képviselése a külföld irányában, **mindkét fél miniszteriumával egyetértésben** és azok beleegyezése mellett, a közös külügyminiszter teendői közé tartozik.

Továbbá, a 27-ik § szerint a külügyminiszter felelős, sőt felelős az egész miniszterium is együtt, oly hivatalos intézkedéseire nézve, melyeket együtt állapított meg.

Nézzük, vizsgáljuk, ezen alapokból kiindulva, hogy mikép állunk külföld irányában képviseltesünkre nézve.

Ama törvény életbelépte óta a diplomatikai viszonyokon, a külföldi követi állomásokon, Magyarország és a híresztelt paritás kedvéért, semmi lényeges oly változást nem vettünk észre, mihől az látszanék ki, hogy a magyar nemzetnek is van sulya Európa mérlegében, van szava a nemzetek vitáiban, van akarata az európai államok működésében.

Maradt minden a régi.

A kis Szerbiában alkalmazott consul Kállay kivételével, egyetlen magyar követ sem alkalmaztatott külföldön, Magyarország kedvéért.

Pedig ha az egyenlő jog- és politikai-állást tekintetbe vesszük, kétségtelen, hogy az új törvény alapján, a külföldi udvarok egy nagy részéhez magyar követet kellett volna alkalmazni.

Mert, ha Magyarország, még akkor is a Lajthántulról kinevezett külföldi követek által képviseltetve fogna maradni, több udvarnál, mért nem képviselhetnék a Lajthántuli rész is néhány küludvarnál épen Magyarország részéről alkalmazott követ által?

De ugylátszik, hogy még abból a keserű almából is, mely a kiegyenlítési eldoradoból elének dobatott, csak a legkeserűbb falatokat engedik ide onnan tulról; ugylátszik, hogy a nem nagyon tetszős kiegyezési törvényből is csak azon részek léptetettek életbe irányunkban, melyek csak terhiünkre vannak;

a mi egy kissé könnyítésül szolgálna, az halogattatik, és pedig tán örök időkre.

Meggondolta-e a miniszterium, hogy a hivatolt törvény szerint a közöminiszterium csak a magyarminiszteriumnak is beleegyezésével és egyetértésével van jogosítva és képesítve a diplomatikai és kereskedelmi külföldi képviseltesítés körüli eljárásra?

Vagy tán beleegyezését adta miniszteriumunk ily gyönyörűséges érdekképviseletésünkre?

Vagy nem tett semmit, csak elnézi nemzeti érdekeink ily mellöztesét?

Meggondolta-e, hogy ugyanezen törvény szerint mind a beleegyezésért, mind a mulasztásért felelősséggel tartozik, nem csak épen pártjának, hanem a nemzetnek?

És valóban, ahogy a szél fúj, még nem lehetetlen, hogy saját pártjából is akadnának, kik, egy kis váratlan fordulat esetében, a miniszter urakra is oda vetnék a felelősség vádját!

Vagy azt hiszi a miniszterium, hogy a legutóbbi delegatió ülésében felmerült azon tényállásra nézve, hogy Oláhországból már ágyukkal is fenyegetőznek, a magyar nemzet azon mézes madzagon, mit b. Orczy a delegatióban ejtett ki szájából, továbbra is könnyedén vezethető lenne?

Azt hiszi, hogy a nemzet megelégszik azon **ígérettel**, hogy Bukarestbe oly tisztviselő fog alkalmaztatni, ki a magyar nyelvet is beszéli?!

Hiszen ez nem azt teszi, hogy oda magyar követ fog alkalmaztatni; de még azt sem hogy magyar honfi fog, tán valami alárendelt, tisztségre kineveztetni; hanem csak annyit jelent, hogy az, ki alkalmaztatni fog, a magyar nyelvet is bírja; de lehet német, cseh vagy morva is! — Ez aztán alkotmányos megnyugtatása a nemzetnek, épen Moldva-Oláhország irányában, a hol legközelebből fenyegettetnek nemzeti érdekeink!

Ilyen megnyugtatást csak a közösgyes rendszer adhat.

Difficile est, satyram non scribere.

Ujdonságok.

— Kassa sz. kir. város főkapitánya Krieger János, a kassai Kundschaffsblattban, a tisztasági és egészségi rendőség tekintetéből, szigoru rendszabályokat tesz közzé a háztulajdonosok irányában; egyebek közt a szemétdombok elhordása, kutak kitisztítása iránt is olykép rendelkezik, hogy ha a hivatalból teendő házkutatásoknál hanyagság mutatkoznék, a háztulajdonosok költségére a kapitányi hivatal fog intézkedni, s egyszersmind szükség esetében büntetéseket is alkalmazni.

Mit is azon megjegyzéssel hozunk tudomásra, hogy a kassai erélyes főkapitány intézkedése nálunk is követésre méltó példaul szolgálhat.

Mert fájdalom, még a vágószekekül használt belvárosi udvarokon és környékén elterjedt, egészségreontó bűz eltávolítása iránt sem történt tudunkkal, — felszólalásunk mellett sem, semmi intézkedés.

— A t. c. közönséget figyelmeztetjük Kerekes György széchenyi utcai butorraktárára, melyet alkalmunk levén megtekinteni azt jól berendezettnek találtuk, úgy hogy az a lehető igények kielégítésének, mind választékosság, mind a mérsékelt árak tekintetéből, kelőleg megfelel. Együttal ott bármily butorok megrendelése s gyors elszállitása is eszközölhető.

** Örömmel szemléltük a mult meleg napok egyikén, hogy a szécsényi u. levő Jónás-vendéglő előtt szorgalmasan öntözgették a járda porát, és pedig a háziak. Ohajtandó volna, minden házigazda, legalább a fűtőcsakon követné e dícséretre méltó példát.

— Az éneklő madarak hasznáról a természetben, azt hiszem, nem szükséges beszélni olvasóink előtt, mindenki tudván azt, hogy mily sokat köszönünk az erdők és bergek ezen apró dalárainak, a kártékony fergek és hernyók pusztításában. Majdnem mindenütt e hazában, így főleg Pest-Budán a törvény oltalma alatt állanak e kedves és hasznos madarak, s mindazok, kik akár a madarakat megfogják, akár a tojásokat a fészekből kiveszedik, érzékenyen büntettetnek. Nálunk ilyen rendelkezésről mit sem tudunk, úgy hogy télen nyáron egyaránt pusztitattak az éneklő madarak, s igen nagy számmal kerülnek a zsibvásárral egyszerre és mellette megtartatni szokott madárvásárra; a midőn ezt megenlítettük, egyuttal kijelentjük, hogy ezen a legnagyobb henyességgel összekötött keresetmód megszüntetése által, amint tudjuk, számos munkás kéz fog oly dolgok elvégzésére megnyeretni, a melyeknél azokra inkább szükség van.

— Panaszkodni szoktak, hogy vásár hetében a toronyórák rendszeren hibásan járnak, ezuttal ugylátszik, hogy ezen panasz elesik, mert a pár hó előtt újított órák most a vásár hetében is a legpontosabban járnak.

— A debreczeni takarékpénztár a kamatlábot egy százalékkal leszállította; mit jónak látunk köztudomásra hozni.

— Tegnap a bőrvásártéren két talyigásló valamitől — tán épen az általunk is neheztelt, de még mindig ott guggoló bódé kirakataitól — megijedvén s a dinnycárulóhelyre nyargalván, nemesak a dinnycarulóhelyre szaggatták be, hanem Szilágyiné nevű dinnycarulóhelyre két oldalbordáját is betörték, ki most orvosi ápolás alatt van. A vizsgálat — reméljük — nem marad el; és ama veszedelmes bódé, mely az ondódi majorosoknak is fészkül és olesó vásáresarnokul szolgál, tán ellődittatik láb alól.

— M e g h a l t a k : Augustus 8-án

Péterfia utca Szakál Péter 56 éves, vízkórban. Várad utca Berki István fia István 1 hetes, hasmenésben. Hatvan utca Pócsin Mihály leánya Mária 1/2 éves, béllobban. Augustus 9-én. Péterfia utca Polg. Szóke Mihály 70 éves, véggyengülés. Csapó utca Kovács Ferenc fia István 1 éves, aszkór. Pfa utca Gees Mihály fia János 1/2 éves, béllobban. Augustus 10. Hatvan utca Takács István 20 éves, hagymáz. Czegléd utca Somjai Sándorné Marton Zsuzsa 52 éves, tüdővészben. Czegléd utca Horváth István 27 éves, scorbutban. Czegléd utca Korizs Jánosné Borsodi Mária 67 éves, sorvasztótkórban. II. u. Szőlőki Zuzsanna fia Sándor 1 1/2 éves, bélsorvadás.

MUTATVÁNY.

„Adalék Debreczen város történetéhez“ czimű dolgozathoz.

II.

(Folytatás.)

Ha a hazát s közelebb a vidéket duló elleneséges csapatok főnöke sarcozt rendelt, — s városunk megmaradhatóságát követelt váltságdíj felett egyezkedni kellett: a főbíró állott elő. Ha egyház és iskola fontos ügyei voltak előtérzendők: a főbíró és tisz. tanácsa kalpagos predikátor s scholamester uraimelát, a városbírához főzetanácskozás végett felkérte, s azoknak meghallgatása után, a körülményekhez képest, behatása szerint intézkedett. Ha új predikátor előállítására, vagy pedig scholamesterek (mai idők nyelve szerint főiskolai tanárok) szaporításának szükségé állott be, tisztelettel rendelkezett a főbíró, hogy a városi pénztárból pár száz tallér adattassék ki: s a scholákat végzett valamelyik kismegelt jelesb növendék, már is utban volt külföldi akademiák felé, hogy azokon magát, a neki szant állomásra illendően elkészíthesse. Ha földpartok s pusztarész a város közelében — előnyös feltételek alatt — a közönség részére megszereshetők kiműközt: a kitűzött ezelnak minél hasznosban lennie előreszére nézve, főbíróval sem esélyesség, sem pedig okos körülmények, dolgában nem volt soha fogatkozás. — Ha a város népénél elhatárazni kezdő valamely eukle telenség volt megfenyitendő: tisz. bíró uram, eotól egész komlysággal, mintha a hollandiai köztársaságok nagy syndicusa, vagy a genevai főtanács, choke gymanant makóknak, képett fel, nyabusában rettenetes hatalmának. Ha valamely községi, egyházi vagyis iskolai épület volt emelendő, rendelkezett a főbíró: s az épület menten fel lett állítva; magában értendő, hogy az elkészült épületnek vagy talapzatához, vagy homlokzatához oda volt állszve az évszám, amelyben s neve a főbíróak kinek kormányzata alatt a kérdéses épület előállított.

Mintha csak a régi római köztársaság korát láttad volna felújítani, amidőn az idoszámálalások évi, az esztendőnkint választatni szokott polgármagyok nevei után jelezte nek.

TÁRCZA.

Az Aiföldy család.

(Beszély)

(Folytatás.)

Szólt el érzékelnyelve a hölgy. S ölelé karjaj lassudan foszlának le kedvese vállairól: sugártermete fölegyenesedett; hóléhe arczainak halvány rózsáján, küzdő szenvedély hullámjateka tükrözött; hadgyattan-simta felre nyit homlokáról, hosszú csigákban befolyó ében furtent; sötét szempillák hosszában zálain egy eltévedt könyv remeggett, mely az égő fekete szem sugarában élezi várványát látszik lépze dni; pihégo melle, mint a gyönyörűet lempolygato tengerdögél, s apálygyors lélekzése unalma alatt, a nyugvópont két ellen irányba között megett. S kérdő tekintetén a női méltóság bájjal ömlötték el, melyeken az előguglatlan szem előre olvasható a kérdézettnék, igen feleletét is.

Midőn a leány utolsó szava elhangzott, s kérdő tekintete az ifiut, ki eddig kedvese bájjal megergett, felélelte nyitá fel, az őra átölelte a remegő leányt, s forró csók gyuladt el a lángzó ajkakon.

Mindamellett is, hogy szerelmeseink ez meci a legtisztább és legmélyebb érzés tükréi valának volt valami ellentét a két boldog arczán, melyet

Végre, ha a város jóléteért áldozat követeltetett, a főbíró bátran szembeszállott a kinos halálal is, csak hogy betölthesse szeretett városára iránti kötelezett szolgálatait.

Mindezeknek folytán nem esoda, ha közel s távolban, barát és ellenség egyiránt ismerté el a debreczeni bírónak rendíthetlen tekintélyét.

Hogy ide vonatkozólag egyebet ne említsék, csak egyet hozok fel. Ugy hiszem szűles körben ismeretes, a Magócsi Gáspárt — bíbarmegyei Bajom helységének egykori földesurát — fogságba ejtett fűjeki (nőgrádmegyei) Basának a XVI. század végén tett nyilatkozatát.

Magócsi, t. i. rabságából mielőbb szabadulandó; — bajom összes jobbágyainak (kik közül Magócsi állítása szerint, legnagybb is volt 60, ki a derekán viselt tüszűjéből bármely perczben 100 darab aranyat képes volt kiolvasni) jótállólág kötelező levelét mutatta fel a Basa előtt. De a Basa Magócsinak ajánlatát s szavakkal utasítá vissza: „Kézpénz lefizetése nélkül csak azon egyetlen esetben szabadulhatsz, ha váltságod díja lefizetésért a debreczeni bíró vállal kezeséget.”

Ugy hiszem elegendőképp lett az eddig mondottak által igazolva a tekintélyes állás, melylyel a debreczeni bíró a multban jelentkezett, hogy az újabb időkrol csak azt említssem meg, miszerint a debreczeni bíró Komáromi Györgynek czegléd-utcai saját házánál tarták 1711. évben gr. Pálffy János és gr. Károlyi Sándor, mint a szathmári egyezmény eszközlői e tárgyban első összejövetelüket, s a pontozaték — minden valószínűséggel a főbírónak is meghallgatása után, fogalmaztattak. Az 1712. évben pedig a Benderből telelé helyéről nagy sietve haza repülő svéd király XII. Károly, akkori bíró Diószeghy Sámuelnek német-utcai házánál, (most Várad Szabó-ház) szállott meg, s a bírónak tudományos és nyelvbéli ismereteit igen megdicsérte.

De be is tölté ám helyét a főbírák mindegyike a maga idejében. — És valóban, ha a pesti Burger az ő Warula Jakabjára maig is kevély: magyar hazai szempontból aligha több joggal nem büszkélkedhetik a debreczeni polgár, az o hosszu sorban jeleskedett főbíráira, kik közül ezuttal csak Baelho János, Bizó István, Vigkedvő Mihály, Bajak András, a két Dobozy István, Barta Boldizsár, Komáromi György, Diószegi Sámuel, Baranyi Mihály, Maróthy György, Szeremiei Sámuel, Domokos Márton, Pándy János, Domokos Lajos, Szombati István, Simonffy Sámuel, Boszörmevői Pál, Rakovszky Dániel és Poroszlay Frigyes aevet egyen elég említenem: az újabb időbelieket — ne hogy hozelég gyaraját vonjam magamra — ezuttal halgatással mellőzni kívánván.

(Folyt. köv.) Sz.

Fővárosi értesítő.

** Pesten a fő vasuton sajnós szerencsétlenségék történtek. Szombaton esti 8 órakor a fővasut azon részénél, mely a hőromdab-utczába kanyarodik, egy Kriszta nevű rászeg napszámot gazdól a kocsi, miután a szerencsétlen nem volt képes kitérni; sot elbukott, a kocsit pedig nem lehetett felantani. — Vasárnap esti 7 óra-ker pedig a fővárosi vonalon egy ismeretlen nevű, a néposztályához tartozó férfi, daczára a tilalomnak a futó kocsirol elöl ugrován ki, megbol-

alanki könnyen észrevehett. A leánynak csaknem tulzó szenvedélye ellenében édeskesen tünt fel a közép természetű szöke ifju nyugott kedélyál apota, s egy látszott, mintha a számalom egy neme vegyűt volna azon kérdézethez, melyet neki kedvese szerelméről meggyőződése ajándékozott. Tekintete elámlá, mikép ő nem tartozott azon könnyelmű ifjak közé, kik gondolatlanul törnek rést szenvedélyeik rohamának, s később tulesigazott erökölések vérbullámaiban lennek vágyaiknak temetőt. Azonban, nyugott kedély állapota mellett is kivenhető vala arczain azon fájdalom, hogy kedvese tagjain, a világ hazug szavai megczafolása végett, a szenvedély lángkóntosét kelte látta.

Végre az ifju, másodpercznyi elfogódás után, szólt:

„Kedves Erném! Miért engeded magad elragadtatni szenvedélyed növekedő árja által; miért a lélekölő kérdés hangnyomatékokban; miért e különös felmevelés a világ eszeségási miatt? Fehát ismét új nyilatkozatot kívánsz tőlem, te, ki egyszer szerelmedről tiszta meggyőződésem örömeit szivedbe átömleni, te, kinek szived sziveure van növe, mint a nap tüzzömbjére a világosság aranyzárai! Nem te vagy-e ragyogó ezimem lénye mögött kísértétként megmegjelenő szerencsétlenségem borús egén, egyedül vigasztalgyalom; nem te vagy-e, ki a világ és családi viszonyaim által sebzett szivedből, bájjal mindentelhető erjével, kiseded a fájdalom fulánkát, s

lott, a kerék alá került s meghalt azonnal, valamint az előbbi is.

** A „két pisztoly“ ez annyira ismeretes egészségtelen ronda fészék, Pestváros tanácsa szorgalmazása folytán, valahára leromboltatik. Így tehát majd előbb-utóbb diszes épület fog emelkedni a muzeum szomszédságában.

Pesti röppentyűk.

Vak vezet világtalant... A kormánynak ugynevezett „Hirmondó“-jában, valaki morga-álmából kiocsudva, a népnek a „delegatio üdvös voltáról“ dicurál, mondván, hogy most látjuk csak, hogy a delegatio, melyet a balpárt oly feketére festett, oly bizottmánya az országgyűlésnek, mely elvégez bizonyos elmellőzhetlen hivatali teendőket, csak hogy amint mondja, „még fejlődnie keil“ neki, ugy amint a körülmények kívánják.

Hisz az a baj épen, hogy három év óta még mindig bölcsőkorát éli s nem győzik a jó deák-pártiak pelenkával idétlen szülöttüket. Persze aztán nem esoda ha Kuhn gen. lis azt mondja e leje lágyára esett gyereknek, hogy: „Kicsinyke még, hadd nőjön még!“ A közös pénzügyminisiteriumrol is beszél e téli álmából fölébredt jámbor atyafi s azt mondja, hogy a közöspénzügyminisiteriumot csak azért tartják kiváltképen fenn, hogy a közöspénzügyes miniszterek közé magyar is juthasson be s azzal tetézi be, hogy egyszer csak azon veszszük észre, hogy a miniszteri székre Lónyait invitálják meg“...

Már hiszen ha csak azért tartják a közöspénzügyes pénzügyésréget, inkább az egészet elengednénk. A parádéjaért mi bizony kóstolába sem instálunk belőle!...

Az ily nép bölése pedig, ki így akarja a népet meggyőzni, hogy a fekete: fehé! Az jobb lesz, ha egyet fordul s ismét marmota-álmát aluszsza, mert ennél már a malom alatt is külön okoskodásokat lehet hallani!

„Ki szélt vet: vihart arat!“ Sohasem teljesült be annyira a régi szittya közmondás, mint amióta a deákpart hermaphroditája előkerült napvilágra.

Ugy tetszik sebtében már említettük, hogy amidőn a közös költésgetés szönyegre jött, az a furcsa körülmény fordult elő, hogy nemcsak a második, de még az első év számadásairól sem mutatták ele a rovást a sáfárok. Hiába nyavajgott az üdvot osztogató jó deákpartnak említtet hermaphroditája, hogy talán még sem kellene addig tovább menni, míg a „Soll und Haben“ főkönyvet ugy hevenyében át nem tekintik. Hanem persze Bodoné mást beszélt, mikor a bor árat kérték s a tehetetlen gyereket, a tenyeres-talpas pesztoska kezei közt, legfelebb csak nyöszörgött, s azt mondta, hogy már hiszen, ha a 3 évről elveszett a rovás: ördög vigye, kezdjünk új rovást, hanem 1870-től kezdve amit a delegatio megszavaz költőpénzt, arról a következő év 3 első hónapjában rendben legyen a rovás. De ime az volt a válasz, hogy non possumus!

Már mi egyesén azon kezdők volna, hogy a rossz sáfároknak fülekbe sugjuk, hogy „fel is ut, alá is ut!“ Ugy is akadna jó bérré számadó gazda, elég!... Mondta ugyan váltig a delegatiónak

hegedező sebem gyöngye hátyját szerelmed balzsamillatával gyógyítod?!

Érzem-e, hogy szeretsz engem?

Minő kérdés ez! Volna-e az élet megvételére erősebb okom azon borzasztó tudatnál, mely igaz szerelmed boldogító világát lenge fátlyoképek tönkelegének bizonyitná be előttem; volna e elevenebb satyrája az örökigazságnak azon valóságául, mely szivembe átömlött érzéked melegét a hűtlenség gozkörül tüntetné elömbé; volna-e tökélyesebb képe a világtökéletlenségnek, azon látványul, mely ömlengő szerelmed félremagyarázhatlan nyilatkozatában szemfényvesztés bábjátékát ismertetné meg szivemmel?! — Éa érzem, hogy te engem szeretsz, én érzem, hogy mi egymásnak vagyunk teremtvé.”

Ezen utóbbi szavak fehrázták néna merengéséből a kedvese mellén csüngő leányt. Felhözött az ifjura. Szemeik találkoztak. A leány tekintetében, a szenvedélyárt löhdadásával párhuzamban növekedő elégtűltés édes öröme sugárzott; — de midőn ismét föltekintett kedvese arczára, lehetlen volt azon észre nem vennie, mikép aza különben nyugott kedélyű ifju elnyomott fájdalomainak tükrö, mely Erne jelen lélekhangulatával ellentétben állott. — Gusztáv kebléből egy sohaj merült fel, mely küzdő szíve tompa fájdalmát árulta el.

(Folyt. köv.)

Debrecen 1869

67-73. név

a his...

53, 54. név

kiegészít

némely tagja, hogy 3 hó elég idő, hogy 6 ország számadását is megleget is meg lehet fertály esztendő alatt csinálni, de közpénzügyminiszter ur képviselője Weninger azzal állt elé, hogy ok hiába készítik el, ha Kuhn generalis azt mondja, ha kéri tőle a számadást: „Hobn Sie kane andre Schmerzen?“ ... Erre aztán, az idélen gyerek sem mondhatott mást mint: „Hol's der kukak!... Csi jed bam!“

„Adjhangot Dóczy! ... azaz hogy Pulszky!“ — szölkak a delegatióban még csak normalis iskolát járók, midőn látak a vezért fészengeni szé-kén. És a vezér, a delegatio egyik főtalentuma, fölkel s olyan dicsériát tartott a Beust gr. kül-politikájá felett, hogy némely jámbor hamarjában azt gondolta volna, hogy fenékig tejfel, ha reser-vában ott nincs még Zsedényi, ki is, hogy a köz-ség becsületét megmentse, elkurjantá magát, hogy Dóczy! ... vagyis Pulszky rossz hangot adott mert orrán át énekelt. Csűrös-csavarás nélkül be-vallá aztán, hogy Pulszky barátjának beszéde csak levegőrontás, mert az a békerendszer, amit Beust gróf kezel, tengernyi pénzbe kerül az or-szágunk, mert még mindig a régi nótán járja a kuferezest s németországi szerepléséről nem akar lemondani, mind addig pedig a fegyveres béke fentartására tömérek sok Wáradl-féle hátultöl-tőre van szükség, akik pedig ezeket a fegyvere-ket sütogetik, azoknak sok-sok lehungra van szükségük.

Csak akkor ámult-bámult aztán az egész frequentia, hogy felvilágosodott elméjük, hogy fegyveres béke ideje alatt is lehet „Königrätzet fogni,“ habár ilyenkor nem Berlinbe, hanem a bankárok Wertheim-szekerényébe kell a sarczot beszállítani! ...

Mi pedig csak azt mondjuk, hadd intézzék Németország ügyeit ott kint azok, kiknek erre topográfiai joguk van, vagyis: „Kiki a maga mes-terségét folytassa, s a máséba magát ne avassa!“

Belföld.

** A r a d m e g y é b e n lakó román atyafiak nevében Popovics Zsigmond és Joannesku Lázár egy kérvényt nyújtottak át a miniszterelnöknek, melyben kéri, hogy Aradmegyébe román nemze-tiségi főispán nevezessék ki. Vagy talán Arad-megye nem Magyarország testrésze? jegyzi meg e hirt a „Szab. Egyh.“

** V a s u t i b a l e s e t történt a napokban Czegléd mellett. Ugyanis azon pillanatban haj-tottak egy tehéncsordát, midőn a baziási gyors-vonat robogott arrafelé. A locomotiv néhány te-henet legázolván, kizökken a sínből; de úgy lát-szik más baj nem történt.

** M i s k o l c z o n haragusznak, hogy a Pa-lóczy emlékkövének leleplezési ünnepélyéről ott helyben is — úgy szólva — csak az nap, augusz-tus 2-kán értesültek, melynőlfogva az ünnepély családias jellegű lett; holott Palóczy, országos ér-demeinél fogva, valóban megérdemelte volna, — hogy ha meghívókat küldenek legalább a szoms-zéd megyékhez, melyek pedig bizonyosan képviseltették volna magukat.

** T e p l i c z b e n a főfogadó összenomlott, s 8 embert temetett romjai alá. A „Szab. Egyh.“ aggódik, hogy mivel Horváth Mihály hazánk nagy történetese e szerencsétlenséggel egy időben épen ott időzött Tepliczen, vajon nem lett-e áldozata e gyászos catastrophanak. Valamint az említett lap-ügy mi is nehezen várjuk a megnyugtató tudósítást.

Külföld.

— A socialdemokratacongressus Eisenach-ban fiascot csinált. A munkások e gyűlése nem a résztvevők hiányában bukott meg, mert azon mind a Bebel-párt, mind Schweitzer hívei igen nagy számmal jelentek meg. De a két párt közötti munden közvetítési kísérlet meghiúsult. A Bebel-párt hívei azt akarták, hogy csak a megbízó levelek megvizsgálása után adassanak ki a belépti je-gyek, a Schweitzer-párt pedig ezt nem tartotta szükségesnek. Már ezen első kérdés annyira láz-zongásba hozta a kedélyeket, hogy a Bebel-pár-tiak, erőszakoskodásoktól tartva, a rendőség se-gélyéhez folyamodtak. A szavazásnál a Bebel-párt győzött, s elhatároztatott, hogy megbízó le-vel nélkül senki a congressusban részt nem vehet. A Schweitzer-párt, minoritásban maradván, a tár-gyalások további folyamát folytonosan zavarta, protestált a szavazás érvényessége ellen, s a mar-scillest kezdte dalolni. Az elnöknek ezen körül-mények közt nem volt más mit tennie, mint fel-loszlatni a gyűlést. A Bebel-párt most a másik párt nélkül akarja a gyűlést megtartani.

— Francziországban semmi egyébbel nem

foglalkoznak most, mint a reformkérdéssel. A se-natus bizottságában az elmentek már oly módon találkoztak, a mint azt épen senki nem várta. Az első bizottmányban Barthe az eddigi rendszer védőj-ként lépett fel Delangle, Dewonne, és Bou-jeau ellenében; a másodikban Paillao gróf, és Roger küzdöttek Maupas szabadelvű nézetei el-len; a harmadikban Laguerroniert, ha a senatus consultum mellett szólott Dupin báró támadta meg, s a negyedikben legelőnkébb lett a vita. Itt Rother és Persigny herczeg állottak szemben egymással; az ötödikben Casabianca és Sartiger; Napoleon herczeg nem jelent meg a maga bizott-mányában. A „Rappel“ szerint már 21 módosit-vány nyújtatott volna be, a senatus consultumot illetőleg, melyek nagyobb részint liberalis szel-lemben vannak tartva. Azonban ezek tartalma még nincs részletesen ismerve. Az előadó bizott-ság mult pénteken tartotta első ülését, s az 4 óra hosszan tartott. Már ezen első tanácskozáshól kitűnt, hogy a bizottság legreactionáriusabb tag-jai sem gondolnak komoly ellenállásra, a se-natus consultum ellen. Az előadó még nincs ki-nevezve, s nem is leend addig, míg a tervezet a tárgyalásokon egészen keresztül nem megy. A második, szombaton tartott gyűlésben a bizott-ság a senatusconsultum I. cikkét elfogadta.

— A Francia kormánynak a carlista moz-galmakban való részvétele felől a „Temps“ mad-ridi levelezője igen érdekes közleményeket hoz. „Francziországban,“ írja a nevezett lap, „a kor-mány tudtával már régebb idő óta tettek az előkészületek a carlista mozgalomra nézve; ott vá-sároltatott a felszerelés a polgárháborúhoz, on-nan szállítottatott az be Spanyolorzába, sőt egy jó rész még most is ott rejtgettetik. Az összeeskü-vés főhelye Páris, a generalstab, és ennek alosz-tályai a határokon vannak, s ha a csapatoktól néha egyeseket az ország beljébe internáltak is, az csak azért történt, hogy pár nap múlva, annál nyugodtabban visszatérhessenek azon figyelő pontra, honnan távoztak. Toulouseban csak nem nyilvánosan tartották meg a haditanácsot, s itt jöttek azon meggyőződésre, hogy a harez most a carlistákra nézve teljes lehetetlen. Tizenégy nap óta az ugynevezett VII. Károly folytonosan a spanyol-francia határ hosszában kószál, Perpig-nantól St. Luzig, a nélkül hogy a rendőség által a legkevésbé is háborítottak.“ — A madridi lapok e folytán igen elkeseredetten írnak Fran-cziországról. — A Journal des „Debats“ szerint Chambord gróf azt tanácsolta Don Carlosnak, hogy hagyjon fel most trónfoglalási szándékával, miután a polgárháboru sítása egyike a legroz-szabb eszközöknek, a melyek által a trónhoz jut-hatni. Ugylátszik a jó tanácsra legalább egy-előre halgatott a praetendus.

Különfélék.

— Mathilde herczegnének a Lago Maggiore mellett, Belgrateban igen szép villája van, s ezt a herczegnő, mintan San Grazianóban tölti a ny-a-rat az idenre bérbe adta. A „Páris“ szerint e vil-lában nem régebben a következő eset adta elő ma-gát. „Lord és Lady S. kik a nyári lakot kibérel-tek, ott a lehető legelvonultabb életet élék, s nagymérvű jötekönyaságuk folytán általános szere-teteknek örvendének. Néhány nap előtt három gent-lemann érkezék a kastélyba, kik is miután magok-kat bemutatták, elfogadtattak. A házi asszony, ki Lord S. nejeként volt a vidéken ismeretes, de a ki nem is tartozott az angol nemességhez, a ven-dégek egyikében férjére ismert. Ez, miután neje tole lord S.-el megszokott, két egész évig kutatott utána egész Európában, s két barátját azért vitte magával, hogy a megtalálás esetében azok tanukul szolgáljanak. Másnap a férj és a esabitó pisztolyra vívtak s a nő rabló halva maradt a térer. — A dráma további fejlődése sokkal természetesebb, mint sem annak részletezésével utatni akarnánk az olvasót.

— Párisban aug. 5-én végezték ki Mombest a saint denisi gyilkost a Roquette térer. A rend-őség a kivégzés felől csak előtte való nap este 6 órakor értesített. Már néhány nap óta jokor reggelroppantnéptömeg hullámozott a kivégzés he-lyén kik a szomorú executio tözsvendégeit szok-ták képezni, s hogy a kivégzés mindig elhalasz-tatott, már zugolóni kezdtek. Ma végre ki lett e természetellenes kivánság elégtve.

— József császár az egyházi ren-dű t é b o l y b a n s z e n v e d ő k f e l ő l . A bécsi orvosi társulat lapja szóról-szóra közli azon ud-vari decretum tartalmát, melyet annak idejében József császár becsátolt ki, hogy a szerzeteknek tagjait az állítólagos téboly alapján történhető jogtalan bezárások ellen, megőltalmazza. E decretum 1782. márt. 3-án jelent meg. „Hogy az egyházi főnököknek ne legyen alkalmuk, pusztá

ldözési vágyból alattvalóikat a téboly ürügye alatt egy vagy több évre elzárni, az okból az ily állapotban levő, akár világi, akár szerzetbeli pap-ról a legközelebbi irgalmasok kórházában jelen-tés teendő, s az illető oda átszállítandó, s tisztes-ségesen ápolandó.“ Az 1783-ban april 8-án kelt decretum pedig így hangzik: Mielőlyt az alapít-ványokban és zárdákban valamelyik lelkészen vagy tagon a téboly jelei vétetnek észre, a kerületi bíróságnál tüstént bejelentessék az.“ Az ugyan ez évi máj. 23-án kelt decretum végre azt mondja: „Az Erzsébet nővérek, vagy az irgalmasok zár-dája nemléteben, a valóban tébolyban szenvedő egyéneket, mint betegeket kell a zárdában ápolni; őrizkedni kell ugyan, hogy kárt ne tegyenek, azonban orvossággal és más segítő szerekkel jól el kell látni őket, s egyházi személyeket megillető türelemmel kell bántni velők.“ Lám József császár magas szelleme, mi mindenre ki nem terjedt, s akkor bár a felelős miniszteriumoknak hire sem volt, még is segítettett a legfelsőbb hatalom az ily visszaéléseken is. Követésre méltó példa.

— P á r i s i a p r ó s á g o k . Olasz és Fran-cziország sorsa felől ismét jövendő mondások keringenek, melyek állítólagosan valami cisterci-tes barától Pecchi Eugentől származnak, ki eze-lőtt 60 évvel Rómában igen nagy szemérmében halt el. E jövendölés kéziratára római cistercita zárdá-ban őriztetnek. A „Gaulois“ részleteket közöl belőle. „A francziák a szentszéknek mindent visz-sza fognak adni, s ez még többel birand, mint ezeknek előtte. Mindennek vége a vallásnak győ-zedelme, egy csoda leend, s végre a francziák fog-ják Rómát uralmazni. A nuntius Párisban ismét teljhatalommal fog birni Mária megtisztulása nap-ján valami fontos fog történni.

A nép bámulni fog, a midőn hire megy, hogy Párisban egy ismeretlen király támadt a nép kebeléből, s új év napján a trónra lépett. Gyors futár fogja e szerencsés hírt Olaszország-ba megvinni, s az új király a szentszék uralmazója fog lenni. A háboru, mely kitöréssel fenyegetett, meg fog szűnni, és nem leend több vérontás a föld-dön. Egy egész eretnek királyság visszatér a cath. egyház kebelébe, s a minden államaiba visszabe-lyezett szent atya, a nunc dimittist fogja élén-keelni.“ — Bizony, bizony majdnem kiszaladt a szánon ezen jövendölés olvasásakor, hogy — éhes izé, mivel is álmodik csak?

Legujabb

— B é c s , a u g . 10 . Triestben a katonai ósz-seizirásnál ma zavargások fordultak elő, 13 egyén befogatott.

— B e l g r á d , a u g . 10 . A hivatalos lap megezáfolja azon hírt, mintha az osztrák-magyar allammal a szökevények kiadása iránt szerződés kötöttet volna.

— M a d r i d , a u g . 10 . Az egész királyság-ban nem létezik carlista banda.

— L o n d o n , a u g . 10 . A parlament holnap fog végleg elnapoltatni Gladstone ma Walmerbe, Clarendon holnap Wiesbadenbe utazik.

Közgazdaszat.

— D e b r e c z e n , a u g . 10 - é n tartatott hetivásárkor közép ár mérőnkint, buza 5 ft 55 kr., kétszeres 2 ft 80 kr., rozs 2 ft 50 kr., árpa 1 ft 90 kr., zab 4 ft 80 kr., tengeri 2 ft 70 kr., köles 2 ft 55 kr., kása 4 ft 50 kr., 1 zsák burgonya új 1 ft 60 kr., 1 mázsa szalonna 52, 55, 54 ft., 1 mázsa hár 51, 55, 56 ft.

A baromvásár mint a legutolsó hetivásár az évi Lőrinczi országos vásár előtt szokott lenni, nagyon esekély volt, ugyannyira, hogy jelentékenyebb eladá-sok, valamint vevések nem történtek.

— P e s t , a u g . 10 . Ma tartós eső volt a bév-mérő + 18°, a légsúlymérő 28" 4" — mutatott A gabnaüzlet ma igen élénk volt. Buza 25,000 méro kelt el. 87 $\frac{1}{2}$ -os 5 ft 30 kr., 83 $\frac{1}{2}$ -os 4 ft 40 kr.; rozs 79 — 80 $\frac{1}{2}$ -os 3 ft 28 kr.; 81 $\frac{1}{2}$ -os 3 ft 31 kr.; árpa hiányzott; kukorica, bánáti 2 ft 63 kr.; zab 50 $\frac{1}{2}$ -os 1 ft 78 kr.

Bécsi tőzsde aug. 11. cs. arany 5 90. ezüst 120.35

Könyvészet.

Breznik: Selmezbányai evang. tanári kar véleményadása 40 kr.

Kubinyi Ágost.: Temetések s temetők 40kr.

Römer Flóris: Árpád s a Mária-hidi pré-postság története 1 ft.

Barth: Magyar nyelv tan románok számára 70 kr.

Lengyel: Szógyűjtemény 6 nyelven 1 ft 50kr.

Halász: Magyar nyelv tan kemény kötésben 50 kr.

Barth: A magyarországi középtanodák név-könyve 1867%-ki tanávre 1 ft 50 kr.

(Folyt. köv.)

Magyar kir. szab. tiszavidéki vasúti MENETREND, az erdélyi vasutüzlet megnyitása napjától a további rendelésig.

		óra	perc	nappész	óra	perc	nappész
I. Bécs és Pestről Kassára felé.	Bécs	8	—	este	7	30	regg.
	Pest	6	10	regg.	5	23	este
	Czegléd	9	39	—	8	4	—
	Szolnok	10	37	—	9	17	éjjel
	Püsp.-Ladany	1	33	délu.	1	3	—
	Debreczen	3	5	—	3	48	regg.
	Nyiregyháza	4	35	—	5	24	—
II. Bécs és Pestről Aradra felé.	Tokaj	5	31	este	—	9	—
	Miskolcz	7	24	—	10	16	délu.
	Kassa	9	56	—	1	51	délu.
	Bécs	8	—	este	7	30	reggel
	Pest	6	30	reggel	5	23	este
	Czegléd	9	21	—	8	19	—
	Szolnok	10	16	délelőtt	9	17	éjjel
III. Bécs és Pestről Nagyváradra felé.	Püsp.-Ladany	11	29	—	11	49	—
	Csaba	1	9	délu.	2	36	—
	Arad	2	52	—	5	11	reggel
	Nagyvárad	—	—	—	—	—	—
	Bécs	8	—	este	—	—	—
	Pest	6	30	reggel	—	—	—
	Czegléd	9	31	—	—	—	—
IV. Nagyváradról, Aradról Pest és Bécs felé.	Püsp.-Ladany	2	7	délu.	—	—	—
	B.-Ladany	2	16	—	—	—	—
	Nagyvárad	4	31	—	—	—	—
	Arad	—	—	—	—	—	—
	Bécs	5	21	regg.	12	26	délu.
	Miskolcz	7	55	—	2	7	—
	Tokaj	9	37	—	3	43	—
V. Nagyváradról, Aradról Pest és Bécs felé.	Nyiregyháza	10	39	—	—	—	—
	Debreczen	12	19	délu.	—	—	—
	Püsp.-Ladany	1	57	—	—	—	—
	Szolnok	4	39	—	—	—	—
	Czegléd	6	33	este	—	—	—
	Pest	8	30	—	—	—	—
	Bécs	6	14	regg.	—	—	—
VI. Nagyváradról, Aradról Pest és Bécs felé.	Arad	12	26	délu.	8	47	este
	Csaba	2	7	—	11	23	éjjel
	Mező-Túr	3	43	—	2	15	—
	Szolnok	5	—	—	4	18	reggel
	Czegléd	5	48	este	5	38	—
	Pest	8	39	—	9	5	—
	Bécs	6	14	reggel	6	39	este
VII. Nagyváradról, Aradról Pest és Bécs felé.	Nagyvárad	10	20	délelőtt	—	—	—
	B.-Ladany	11	34	—	—	—	—
	Püsp.-Ladany	12	55	délu.	—	—	—
	Czegléd	5	33	este	—	—	—
	Pest	8	39	—	—	—	—
	Bécs	6	14	reggel	—	—	—
	Nagyvárad	—	—	—	—	—	—

A közállomásokról indulás ideje, minden pályaudvaron a kifüggesztett részletes menetrendben van kimutatva.

A vasúthoz csatlakozó postakocsik menetrendje.

Arad-Szeben: Indul Aradról naponként este 7 órakor. — Érkezik Aradra naponként reggel 5 óra 19 perczkor, (5—4 utas felvétele mellett.)
 Nagyvárad-Arad: Ind. (Személyszállítás), Nagyváradról naponként este 6 órakor. — Érkezik Nagyváradra naponként reggel 9 órakor.
 Nagyvárad-Kolozsvár: Ind. Nagyváradról naponként este 6 ór. 50 p. kor. — Érkezik Nagyváradra naponként reggel 6 ór. 40 percz. (7—8 utas felvétele mellett.)
 Nyiregyháza-Beregszász: Ind. Nyiregyháza naponként reggel 7 ór. Érkezik Nyiregyháza naponként este 4 ór. 50 percz. (5 utas felvétele mellett.)
 Miskolcz-Eger-Hatvan: Ind. Miskolczról naponként reggel 8 ór. 50 percz. — Érkezik Miskolczra naponként este 6 ór. 10 percz. (5 utas felvétele mellett.)
 Kassa-Lőse-Késmárk: Ind. Kassáról naponként éjjel 12 ór. — Érkezik Kassára naponként éjjel 12 ór. 10 percz. (5 utas felvétele mellett.)
 Kassa-Tornó: Ind. Kassáról naponként reggel 1 ór. — Érkezik Kassára naponként éjjel 10 ór. 50 percz. (7 utas felvétele mellett.)
 Kassa-Munkács-Sziget: Ind. Kassáról naponként éjjel 11 ór. 45 percz. — Érkezik Kassára naponként reggel 1 ór. (5 utas felvétele mellett.)
 Kassa-Vác: Ind. Kassáról vasárnap, hétfőn, szerdán és pénteken d. e. 10 ór. — Érkezik Kassára hétfőn, szerdán, pénteken és szombaton d. e. 2 ór. 45 percz. (5 utas felvétele mellett.)

Az igazgatóság.

H I R D E T É S E K.

Önkéntes árverés ingóságokra.

Megbízatásom folytán t. juttatom a n. é. közönség tudomására, miszerint a helybeli nagy- és kis-czegléd-utczák sarkán 148. sz. a fekvő Nemethy-féle házban a f. évi aug. 12-kén és következő napjain, mindenkor reggel 9 órakor kezdve, egy nagyobb háztartás eszközei, u. m. finomabb és közönségesebb bútorok, asztal-, ággy- és ruhamediek, olaj-festmények, képek, könyvek, órák, szőnyegek, üveg- és porcellán-edények s különféle egyéb apróságok, valamint mindenféle konyha- és háztartási eszközök **önkéntes árverés útján** a legelőbbit ígérőknek azonnali készpénzfizetése mellett eladásra becsálltatnak, mire a venni szándékozók ezennel t. meghívotak. — Debreczen, aug. 7. 1869. 49. 1—5

Hódj Gyula, h. ügyvéd.

Mintegy 1000 mérő igen súlyos üszög n. l. küli egészen

tiszta buza vetőmagnak

ajánlatik, és kisebb részletekben is eladó.

Értekezhetni eziránt az „István“ gőzmalom-társulat czeglédutczai irodájában 55. 2—5

Egy jelenleg B.-Ujváros határában értelmes és ügyes gépész vezetése mellett működő

Clayton-féle gőz-cséplőgép

részere augusztus hó végétől **munka keresztek.**

Bővebb felvilágosítást ad Szepessy Gusztáv, gőzmalom igazgató. 54. 2—4

Szerkeszti s kiadja: **Oláh Károly.**

Eladó szőlő.

A széchenyi (kos) kertben a középső dűlőben 1075 □ öl szőlő jó tágas pajtával, terméssel, **szabad kézből** minden órában kedvező feltételek mellett eladó, értekezhetni csapó-kis szappanos utczában 409 szám alatti házban a tulajdonossal 56. 2—5

Eladó ház.

Nyomatóutczán **801-ik sz. a.** téglafalú, cseréppel fedett ház. utána való külső földével együtt örök áron eladó.

Értekezhetni bánta ügyvéd **Ujváry István**nal Debreczen nagyujtacza 1602 szám alatt. 55. 2—5

Pályázati hirdetés.

A Sz. kir. Debreczen város tulajdonát tevő mintegy 16 ezer holdnyi belső legelő felmérése és térképezése elrendelhetvén, kik ezen munkálatot felvállalni hajlandók, fel-

hivatnak hogy ajánlataikat folyó évi szeptember 15-ig a városi tanácshoz nyujtsák be.

A feltételek a városi számvévősnél megtekinthetők s kívánatra meg küldetnek.

Kelt Debreczenben 1869 augusztus 6-án tartott tanács ülésből

57. 1—3 a városi tanács.

Eladó széna.

Vámossy István ur kis-hegyesi tanyáján 4 boglya széna tavaji termésű, részint anyas-, részint sarju-széna, — szabad kézből eladó, értekezhetni fölöle, sőt ára iránt jogérvényesen egyezkedhetni is ügyvéd **Barcsay István** urral czeglédutczában 17. sz. a. 51. 3—5

Hirdetmény.

Egy csupán 3 hóig használt, tökéletesen a hordozhatásra felszerelt

Garett-féle cséplőgép

4 ló-erőre

a legjobb állapotban, kezeség vállalás mellett, örök áron utányos feltételek mellett minden órában eladó.

Értekezhetni Stegmüller és Klekner vaskereskedésében Debreczenben. 57. 5—5

Debreczen. 1869. Nyomatott a város könyvnyomdájában.